

Vlaanderen
is ondernemen

Het Agentschap Innoveren & Ondernemen

NOTA:
VERBREDEN INNOVATIEBASIS

AGENTSCHAP
INNOVEREN & ONDERNEMEN

Inhoudstafel

1. Inleiding	3
2. Beleidscontext	4
2.a. Doelstellingen van de hervorming	4
2.b. Vlaamse beleidscontext	4
2.b.i. Regeerakkoord Vlaamse regering	4
2.b.ii. Beleidsnota EWI.....	4
3. Initiatieven innovatiesteun voor kleine en middelgrote ondernemingen	6
3.a. Nieuwe instrumenten.....	6
3.a.i. O&O haalbaarheidsstudies	6
3.a.ii. Innovatieve starterssteun.....	7
3.b. Versterkte inzet op toeleiding van nieuwe en kleinere ondernemingen naar innovatie	8
3.b.i. Toeleiding naar steun voor kmo's: Team Bedrijfstrajecten vzw	9
3.b.ii. Perceel "innovatieversnelling" in contract ondernemerschap	10
3.b.iii. Blikopener.....	12
3.c. Hervorming bestaande instrumenten	15
3.c.i. Hervorming kmo-groeisubsidie	17
3.c.ii. Aanpassingen O&O-bedrijfssteun.....	18
4. Evolutie bereik go's en kmo's.....	19

1. Inleiding

In Vlaanderen zijn de inspanningen van bedrijven gericht op onderzoek en ontwikkeling (O&O) in sterke mate geconcentreerd bij een beperkt aantal grote bedrijven. Hoewel deze bedrijven aanzienlijke middelen en expertise hebben om innovatie te stimuleren, brengt deze concentratie ook enkele risico's met zich mee. De overheid speelt een cruciale rol in het bevorderen van diversificatie in de innovatiesector en het versterken van de bredere innovatiebasis.

Een van de belangrijkste problemen met de concentratie van O&O bij grote bedrijven is dat het de concurrentie kan beperken. Kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's) hebben vaak niet dezelfde financiële middelen als grote bedrijven, wat hen in een nadelige positie plaatst als het gaat om innovatie. Door O&O-inspanningen te diversifiëren en te verspreiden, kan de overheid een gelijk speelveld creëren voor bedrijven van alle groottes, wat de concurrentie en daarmee de innovatie ten goede komt.

Een ander belangrijk aspect is dat concentratie kan leiden tot een gebrek aan diversiteit in innovatieve ideeën en benaderingen. Verschillende perspectieven en benaderingen zijn vaak cruciaal voor het oplossen van complexe problemen en het bevorderen van creativiteit. Door de innovatie-inspanningen te diversifiëren, kan de overheid zorgen voor een breder scala aan ideeën en innovaties, wat uiteindelijk de economische groei en het welzijn van de samenleving kan bevorderen.

Bovendien kan concentratie de afhankelijkheid van specifieke bedrijfssectoren vergroten, waardoor de economie kwetsbaar wordt voor schommelingen in die sectoren. Het diversifiëren van O&O-inspanningen kan helpen om de economische weerbaarheid te vergroten en risico's te spreiden.

Om deze uitdagingen aan te pakken, heeft de Vlaamse overheid de voorbije jaren een actief beleid gevoerd om kleinere ondernemingen aan te zetten tot innovatie. Hiervoor werden specifieke instrumenten ontwikkeld, werden bestaande instrumenten doorgelicht op belemmeringen voor kleine ondernemingen, worden financiële stimulansen gegeven voor samenwerking tussen bedrijven en onderzoeksinstituten, ...

In de rest van deze tekst wordt de beleidscontext geschetst, wordt er over VLAIO initiatieven verder uitgeweid, en wordt de evolutie in bereik van groter ondernemingen (go's) en kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) geduid. Hiermee verduidelijkt deze nota hoe de innovatiebasis in Vlaanderen de voorbije jaren is verbreed.

2. Beleidscontext

2.a. Doelstellingen van de hervorming

Het Nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht (NPHV) van België is samengesteld uit meerdere initiatieven om de Belgische samenleving en economie te herstellen en hervormen in de periode na de COVID-19 pandemie. Eén van deze initiatieven is de hervorming “Verbreden innovatiebasis”, opgenomen door de Vlaamse Regering. Deze hervorming omvat het volgende:

“Deze hervorming moet ervoor zorgen dat de bestaande instrumenten geen beperkingen opleveren voor kmo’s in hun toegang tot subsidies voor innovatie. Het is de bedoeling de bestaande instrumenten voor het stimuleren van innovatie te evalueren, deze laagdrempeliger te maken en aan te passen aan de behoeften van kmo’s.”

De doelstellingen van deze hervorming werden in het NPHV als volgt beschreven:

“Met deze hervorming willen we de instrumenten gericht op het stimuleren van innovatie laagdrempeliger maken en aangepast aan de noden van kmo’s. Dit zal een doorlichting vergen van de manier waarop de instrumenten nu ingezet worden, een analyse van de problemen waarop kmo’s stoten bij het formuleren van projectaanvragen en een bijsturing van de voorwaarden en modaliteiten van deze instrumenten. Daarnaast zal ook de sensibilisering voor het belang van innovatie en toeleiding naar ondersteunende instrumenten bij innovatie geoptimaliseerd worden.”

2.b. Vlaamse beleidscontext

Het Regeerakkoord van de Vlaamse regering voor de periode 2019-2024 en de Beleidsnota voor economie, wetenschapsbeleid en innovatie beschrijven de strategische krachtlijnen en initiatieven die relevant zijn voor het verbreden van de innovatiebasis.

2.b.i. Regeerakkoord Vlaamse regering

Het verbreden van de innovatiebasis is opgenomen in het regeerakkoord als beleidsprioriteit van de Vlaamse regering. Kleine bedrijven krijgen specifieke aandacht, omdat innovaties vaak het moeilijkst tot daar geraken.

Vlaanderen heeft de ambitie om een top 5 innovatieregio van de Europese Unie en de wereld te worden. Dit wordt uitdrukkelijk vermeld in het Vlaams regeerakkoord, met concrete stappen om dit te ondersteunen. Drie strategische krachtlijnen dienen om deze innovatieambities waar te maken. Ze zijn als volgt:

- Ruimte geven aan ondernemingen om te ondernemen, innoveren en internationaliseren
- Verder investeren in gunstige omgevingsfactoren voor een sterk O&O&I-systeem
- Verder investeren in de interactie tussen de actoren van het O&O&I-systeem

Hiermee geeft het Vlaams regeerakkoord een kader voor de verbreding van de innovatiebasis.

2.b.ii. Beleidsnota EWI

Het beleidsdomein “Economie, Wetenschap en Innovatie” (EWI) heeft innovatie als één van zijn kernverantwoordelijkheden. Hieronder enkele voorbeelden van hoofdstukken die innovatie betreffen:

- Onderdeel “het gebruik van nieuwe kennis stimuleren voor meer impact”

- Bevat onder meer het Blikopener initiatief en 'Flipped Technology Transfer', wat dialoog tussen de bedrijfswereld en kennisinstellingen wil focussen op ondernemers
- Het onderdeel "Impactvol innoveren in bedrijven en clusters en optimale kennisversterking"
 - Bevat onder meer de volgende beleidspunten:
 - Wegwerken van eventuele innovatie-drempels voor kleine bedrijven
 - Stimuleren van kleine bedrijven om aan O&O te doen
 - Beoordelingsprocessen aanpassen op maat van kleine bedrijven
- Het hoofdstuk "Kennisverspreiding aan ruimere groepen van ondernemingen en organisaties"
 - Heeft als opzet kennis te verspreiden naar kmo's, gebeurt onder meer via COOCK¹- en TETRA²-initiatieven

De EWI beleidsnota bevat dan ook een aantal maatregelen die erop gericht zijn meer en kleinere ondernemingen aan te zetten tot onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten om de innovatiebasis in Vlaanderen in Vlaanderen te verbreden. Samen met het regeerakkoord en het NPHV, geeft het weer wat de beleidsbasis is voor de hervorming.

Specifieke VLAIO maatregelen worden in het volgende hoofdstuk toegelicht.

¹ Collectief Onderzoek & Ontwikkeling en Collectieve Kennisverspreiding

² Praktijkgericht onderzoek

3. Initiatieven innovatiesteun voor kleine en middelgrote ondernemingen

In dit hoofdstuk zullen 8 verschillende initiatieven die door VLAIO genomen zijn geweest geduid worden. Iedere actie heeft zijn eigen impact op het verbreden van de innovatiebasis.

3.a. Nieuwe instrumenten

Er zijn nieuwe instrumenten ontwikkeld in de periode van 2019 tot nu om bedrijven aan te moedigen om te innoveren. In dit hoofdstuk wordt uitgebreid over twee ervan: O&O haalbaarheidsstudies en innovatieve starterssteun.

3.a.i. O&O haalbaarheidsstudies

Vanaf mei 2021 kunnen bedrijven die een innovatief project beogen waarbij de haalbaarheid nog onvoldoende duidelijk is een beroep doen op steun voor een O&O haalbaarheidsstudie. Met O&O haalbaarheidsstudies steunt VLAIO projecten van ondernemingen die gericht zijn op de voorbereiding van een ambitieus innovatietraject vervolgttraject, zonder dat het toekennen van de haalbaarheidsstudie een garantie geeft op vervolgstun. De innovatie die met het innovatieve vervolgttraject beoogd wordt moet het potentieel hebben voor voldoende valorisatie in Vlaanderen. De studie en het daaropvolgende innovatietraject moet voor een belangrijk deel de uitdagende technische en/of wetenschappelijke aspecten experimenteel onderzoeken. Bijkomend kunnen ook onderwerpen aan bod komen zoals business model innovatie, diensteninnovatie en de eventuele problematiek rond intellectuele eigendom.

Haalbaarheidsstudies worden in de algemene groepsvrijstellingsverordening gedefinieerd als volgt:

“het onderzoek en de analyse van het potentieel van een project, met als doel de besluitvorming te ondersteunen door objectief en rationeel de sterke en de zwakke punten van een project, de kansen en risico's in kaart te brengen, waarbij ook wordt aangegeven welke middelen nodig zijn om het project te kunnen doorvoeren en wat uiteindelijk de slaagkansen zijn.”

Concreet wordt er gekeken naar of een idee technisch, economisch en organisatorisch haalbaar is. De haalbaarheidsstudies kunnen naast de technische haalbaarheid ook organisatorische aspecten bestuderen en zijn in de eerste plaats gericht op kleinere ondernemingen (hoewel ook grotere ondernemingen in aanmerking komen).

Een budget van ongeveer €6-8 miljoen wordt jaarlijks voorzien. Ongeveer €3 miljoen hiervan gaat naar individuele haalbaarheidsstudies, d.w.z. aangevraagd door bedrijven die aankloppen bij VLAIO. €2-3 miljoen wordt voorzien voor haalbaarheidsstudies in clustercontext. Clusters zijn samenwerkingen tussen ondernemingen, kennisinstellingen en overheden in een vastgelegd strategisch domein. De overige €1-2 miljoen wordt voorzien voor haalbaarheidsstudies ter voorbereiding van innovatieve investeringen. Dit zijn projecten die kaderen in maatschappelijke transitie. Aan ieder bedrijf dat een haalbaarheidsstudie doet kan maximaal €50.000 toegekend worden. Indien meerdere bedrijven één project indienen, kan dit tot maximaal €500.000 gaan.

O&O haalbaarheidsstudies geven bedrijven dus de kans om na te gaan hoe evident het is om hun innovatief project verwezenlijken. Ze hangen vast aan een verwachting om iets te doen met het resultaat: een positief oordeel van een haalbaarheidsstudie wordt gelinkt aan een vervolgttraject. Dit vervolgttraject kan ondersteund worden door VLAIO (bv. een onderzoeks- of ontwikkelingsproject), maar kan eveneens buiten het kader van VLAIO bestaan.

Door bedrijven de kans te geven om de haalbaarheid van hun innovaties na te gaan, wordt de innovatiebasis verbreed. Eén van de potentiële hindernissen om een innovatie op de markt te

brengen is het risico dat er mee gepaard gaat: bedrijven willen niet verkeerd gokken. Door beroep te kunnen doen op experts die nagaan of een innovatie effectief ingevoerd kan worden, verlaagt de drempel naar innovatie. Bijgevolg wordt innovatie makkelijker in Vlaanderen. Bovendien wordt een stuk van de werking hiervan voorzien voor maatschappelijk strategische sectoren. Hierdoor wordt het toekomstperspectief eveneens versterkt.

In 2022 werden **69 O&O-haalbaarheidsstudies** goedgekeurd en werden **71 ondernemingen** gesteund. Het merendeel van de gesteunde bedrijven zijn kleine ondernemingen.

Tabel: kerncijfers per grootte onderneming

	Aantal gesteunde ondernemingen	Toegekende steun (EUR)
KO	51	2 437 662
MO	7	350 000
GO	13	626 440
Totaal	71	3 414 102

3.a.ii. Innovatieve starterssteun

Innovatieve starterssteun is steun voor innovatieve starters met een sterk groeipotentieel. De steun bestaat uit begeleiding van de starter door een VLAIO bedrijfsadviseur en een vast steunbedrag van € 50.000. Het gesteunde project dient om een “proof of concept” en/of “proof of business” uit te werken. De begrote inspanningen moeten minimaal een mensjaar of een kost van € 70.000 bedragen. Innovatieve starterssteun werkt met oproepen.

Dit initiatief is ontstaan in 2021, en drie oproepen hebben al plaatsgevonden sinds de oprichting. Voor de meest recente oproep konden bedrijven zich aanmelden tot 28 februari 2023. Ondernemingen die meedoen aan een oproep worden beoordeeld op vijf criteria: “pioniersrol”, “onzekerheden”, “team en netwerk”, “eigen risico (skin in the game)” en “minimum 5 VTE tewerkstelling in jaar 5 na einde project”. Al deze criteria zijn “go/no-go” criteria. In concrete termen wil dit zeggen dat men een “ja” of “nee” per criterium krijgt, en moet voldoen aan alle 5 om innovatieve starterssteun te ontvangen. Geslaagde kandidaten worden gerangschikt aan de hand van hun economisch potentieel.

Ieder van de vijf criteria gaat gepaard met een aantal vragen. Ze worden gecategoriseerd als volgt:

- Pioniersrol:
 - “Verlegt de starter de grenzen van wat gangbaar is binnen zijn markt?”
 - “Is er sprake van een innovatief idee en is het uitdagend om dit idee te vertalen naar een onderneming?”
- Onzekerheden:
 - “Wordt er gewerkt richting een proof of business en/of proof of concept?”
 - “Staat hier een inspanning tegenover van minstens het equivalent van een mensjaar of een kost van € 70.000?”
- Team en netwerk:
 - “Kan het team en bijhorend netwerk het ondernemersproject dragen?”
- Eigen risico (skin in the game):
 - “Nemen de vennoten zelf voldoende risico op zich?”
- Minimum 5 VTE tewerkstelling in jaar 5 na einde project:
 - “Kan het project leiden tot een grote economische groei?”

De meerderheid van de kandidaten (80/117) van de oproep van 2022 zijn geslaagd, en zijn geselecteerd om een steunaanvraag in te dienen. De ondernemingen komen vanuit verscheidene sectoren en vertegenwoordigen een brede waaier van de Vlaamse economie. Hieronder is een tabel met de sectoren, het aantal kandidaten, en het aantal dat geslaagd is:

Domein (sector)	Aantal kandidaten	Aantal na selectie
Agro Voedingsketen	12	11
Bio-Economie	2	1
Bouw	9	6
Circulaire Economie	4	2
Diensten	20	11
Energie & Milieu	9	8
Health & Care	13	9
ICT	26	15
Logistiek & Mobiliteit	6	5
Machinebouw & Elektronica	12	10
Materialen & Chemie	4	2
Eindtotaal	117	80

Uiteindelijk zijn van de 80 kandidaten die een steunaanvraag mochten indienen, 69 geselecteerd. Hieronder zie je een tabel met de leeftijd van de bedrijven, en hoeveel steun toegekend is geweest:

Leeftijd starter of pre-starter	Aantal gesteund	Toegekende steun (€50.000 per project)
Op te richten	23	€ 1.150.000
≤ 1 jaar	26	€ 1.300.000
1 - 2 jaar	20	€ 1.000.000
Totaal	69	€ 3.450.000

Waar de eerste 2 innovatieve starterssteun oproepen 'experimenteel' waren, wordt het programma met de huidige 3de oproep ingebed in het regulier steunaanbod van VLAIO. Het wordt dus een terugkerend programma. Het is ook voorzien om het programma te laten groeien. Er werden extra partners betrokken en het budget voor steun wordt evenredig opgetrokken. Op deze manier wordt innovatieve starterssteun ingebed in de structuren van VLAIO.

Innovatieve starterssteun verbreedt de innovatiebasis door een nieuwe mogelijkheid te bieden aan start-ups om financiële ondersteuning te krijgen voor hun ambities. Door het programma in te bedden in de structuren van VLAIO en de steun te verhogen creëert dit bijkomende kansen voor innovatieve start-ups.

3.b. Versterkte inzet op toeleiding van nieuwe en kleinere ondernemingen naar innovatie

Sommige maatregelen zijn er specifiek op gericht om nieuwe en kleinere ondernemingen richting innovatie te sturen. De instrumenten die hieronder worden samengevat dienen om het pad naar innovatie te vergemakkelijken voor kmo's.

3.b.i. Toeleiding naar steun voor kmo's: Team Bedrijfstrajecten vzw

Team Bedrijfstrajecten vzw is een deel van de geïntegreerde front office van VLAIO. De vzw is ontstaan uit de 5 vroegere provinciale Innovatiecentra, die sinds 1 april 2018 hun krachten samen hebben gebundeld. Team Bedrijfstrajecten vzw wordt volledig betaald door de Vlaamse Overheid, en werkt nauw samen met het Contact Center van VLAIO om effectieve dienstverlening aan te bieden aan bedrijven en ondernemers.

De front office is een laagdrempelig “loket” voor ondernemers waar ze terecht kunnen met hun vragen, als ze nood hebben aan begeleiding, of als ze meer informatie willen inwinnen over hoe hun ondernemingen te doen evolueren. Door een makkelijke toegangspoort te bieden, wordt de toegang tot het aanbod van VLAIO vereenvoudigd, wat past in de doelstellingen van het innovatie- en ondernemersbeleid.

De werking van Team Bedrijfstrajecten is er specifiek op gericht om kmo's aan te moedigen in te zetten op innovatie om hun onderneming verder te laten groeien. De grote meerderheid van de bedrijven die Team Bedrijfstrajecten bereikt en begeleid worden zijn geen O&O-intensieve bedrijven, maar nieuwe klanten die voor het eerst een innovatietraject opstarten en daarvoor bij de overheid begeleiding en ondersteuning zoeken. Dit toont aan dat de bedrijfsadviseurs van de vzw vooral ook nieuwe bedrijven op het innovatiepad sturen.

Team Bedrijfstrajecten vzw heeft een in elke Vlaamse provincie een locatie. Deze nabijheid van bedrijfsadviseurs verlaagt de drempel voor ondernemingen die op zoek zijn naar begeleiding en ondersteuning.

De 30-tal bedrijfsadviseurs van Team Bedrijfstrajecten vzw hebben uiteenlopende achtergronden en fungeren als experts in één of meerdere domeinen. Ze coachen hoofdzakelijk kmo's en starters (90% van de klanten) die duurzame groeiambities hebben door middel van innovatie en/of businesstransformatie. De bedrijven hebben diverse noden, en steun op maat wordt aangeboden door de bedrijfsadviseurs. De steun omvat de volgende grote pijlers:

- Analyse van de businesscase (plan, ambitie)
- Eerstelijnsadvies rond intellectuele eigendom en mogelijke marktbarrières door wetgeving
- Faciliteren van samenwerking met kennispartners om de realisatie van de plannen te versnellen
- Ondersteunen bij het samenstellen van de financieringsmix voor de plannen met begeleiding bij subsidieaanvragen en toeleiding naar potentiële financiers en/of financiële kennis in het netwerk

De dienstverlening van Team Bedrijfstrajecten vzw wordt sterk op prijs gesteld door ondernemers die er gebruik van hebben gemaakt. De net promotor score (NPS), een indicator die gebruikt kan worden om klantloyaliteit te meten, is consistent hoog. In 2020 was de NPS 78 en in 2021 was dit 83. Volgens de bevestigingen die VLAIO heeft uitgevoerd, heeft dit ook geleid tot meer mond-aan-mond reclame tussen ondernemers om contact op te nemen met Team Bedrijfstrajecten vzw.

De hoeveelheid bedrijven die bereikt en begeleid werden blijft ook op een consistent hoog niveau. In de tabel hieronder kan je enerzijds zien hoeveel bedrijven zijn bereikt per jaar en hoeveel hiervan nieuwe klanten bij VLAIO waren, en anderzijds hoeveel bedrijven begeleid zijn, en het percentage hiervan dat nieuwe klant was. Team Bedrijfstrajecten vzw blijft nieuwe bedrijven aantrekken, en blijft na enkele jaren werkzaamheden groeien. Deze cijfers geven in concrete termen weer hoe de innovatiebasis in Vlaanderen verbreed wordt: door de werking van Team Bedrijfstrajecten vzw

hebben duizenden bedrijven laagdrempelige begeleiding kunnen krijgen om hun innovatie-ambities waar te kunnen maken.

Jaar	Bereikte Bedrijven	% Bereikte Bedrijven Nieuw	Begeleide Bedrijven	% Begeleide Bedrijven Nieuw
2019	2.317	71%	1.437	67%
2020	2.746	69%	1.640	64%
2021	2.539	67%	1.456	66%
2022	2.421	67%	1.488	65%

Naast generieke begeleiding van ondernemers biedt Team Bedrijfstrajecten vzw ook begeleiding aan rond specifieke thema's. Duurzame energie, artificiële intelligentie en cybersecurity, bio-economie en duurzame en digitale transitie, zijn een aantal voorbeelden. Team Bedrijfstrajecten vzw incorporeerde deze thema's in hun werking door bedrijven attent te maken op nieuwe opportuniteiten, bedrijven samen te zetten met relevante economische actoren, onderzoek doen naar nieuwe mogelijkheden, en over de thema's te communiceren om zo meer interesse aan te wakkeren.

Door steun en begeleiding laagdrempelig te maken, bedrijven steun en begeleiding op maat te geven, en strategische thema's aan te kaarten die relevant zouden kunnen zijn voor de bedrijven die aan komen kloppen, zorgt Team Bedrijfstrajecten vzw voor een laagdrempelige toegang tot ondersteuning voor innovatie voor kleine en middelgrote ondernemingen. De uitdaging om innovatie ingang te laten vinden bij ondernemingen voorbij de "usual suspects" en naar meer uiteenlopende economische actoren wordt door de werking van Team bedrijfstrajecten vergemakkelijkt. De vzw blijft evolueren, blijft nieuwe thema's verkennen en blijft ook consistent hoge scores halen bij de klanten die ze verder helpen en nieuwe klanten bereiken.

3.b.ii. Perceel "innovatieversnelling" in contract ondernemerschap

Naast de ondersteuning van de werking van Team Bedrijfstrajecten vzw, lanceerde VLAIO ook openbare aanbestedingen en oproepen om partners te vinden die kunnen helpen om ondernemerschap en innovatie in Vlaanderen te ondersteunen en te stimuleren. Het contract ondernemerschap is een overheidsopdracht die iedere 3-4 jaar vernieuwd wordt en inspeelt op specifieke thema's die voor VLAIO en de Vlaamse Overheid relevant zijn. De partners die geselecteerd worden ontwikkelen een laagdrempelig aanbod voor ondernemers gericht op een aantal thema's als artificiële intelligentie, circulaire economie, digitalisering, innovatie, klimaat,....

Het VLAIO Netwerk is een diverse groep van partners: van belangenverenigingen en federaties, kennis- en onderzoekscentra, clusterorganisaties, lokale besturen en overheidsinstellingen, tot private dienstverleners zoals banken, boekhouders en consultants. Hiermee werkt VLAIO samen om een zo goed mogelijke dienstverlening aan te bieden aan ondernemingen die komen vragen naar hulp of ondersteuning. Een aantal van de VLAIO Netwerk partners richt zich tot een specifieke sector of doelgroep, terwijl andere een meer algemene werking hebben.

Het contract ondernemerschap van is opgedeeld in vier percelen:

- Perceel 1: Beeldvorming, sensibilisering, bewustmaking
- Perceel 2: Begeleiding van ondernemers en ondernemingen op kantelpunten in hun werking
- Perceel 3: Geïntegreerde, selectieve begeleiding startups, scale-ups
- Perceel 4: Lerende netwerken vernieuwing van bedrijfsvoering en versnelde adoptie van bewezen innovaties

Voor ieder van deze percelen worden voorwaarden vastgelegd. Hieraan moet voldaan worden om financiering te bekomen voor de uitvoering van het contract. In de huidige periode worden 70% van de prestaties van de dienstverleners door VLAIO gedekt. Dit telt voor ieder perceel. Inschrijvingen mogen voor één of meerdere percelen.

Perceel 4 is een nieuwe toevoeging aan het contract ondernemerschap. Maximaal 7 nieuwe dienstverleners werden gezocht om de ambities van dit perceel in te vullen. Dit perceel heeft als doelstellingen “de bedrijfsvoering van ondernemingen professionaliseren en vernieuwen door middel van kennisoverdracht en ervaringsuitwisseling” en “de introductie/implementatie van reeds bewezen innovaties versnellen”. De doelgroepen zijn potentiële innovatoren, innoverende ondernemingen en vzw’s met een commercieel oogmerk, socio-profit instanties en bijberoepers. Meerdere thema’s zijn aangeduid, waarbij zowel algemene aspecten van management en bedrijfsuitvoering aan bod komen, evenals innovatieve thema’s die een duidelijke doorvertaling hebben naar de implementatie van een concrete technologie, proces, etc. In geval van innovatie wordt er gefocust op toepassingen die op korte termijn geïmplementeerd kunnen worden en geen verder onderzoek meer vergen.

De belangrijkste concrete activiteit gelinkt aan Perceel 4 zijn de begeleidingstrajecten in groepsverband. Die dienen om zowel aan algemene kennisoverdracht te doen, als ondernemingen te begeleiden en/of te coachen bij de doorvertaling en implementatie van kennis t.a.v. de concrete ondernemingscontext. Deze begeleidingstrajecten hebben een looptijd van een jaar en worden gespreid over een aantal sessies in groepen. De bedoeling is om de trajecten laagdrempelig te maken, met diepgang, en op maat van de noden van de doelgroepbedrijven. Verscheidene werkvormen (workshops, demonstraties van innovaties, getuigenissen, etc.) worden gebruikt. Experts worden ingezet aan de hand van hun technische en/of specialistische expertise. Activiteiten worden georganiseerd op maat van de groepen en een beperkte individuele begeleiding is beschikbaar.

Partners uit het contract ondernemerschap hebben met activiteiten om starters en gevestigde ondernemers te sensibiliseren en informeren over specifieke thema’s in totaal 22.123 mensen bereikt in 2022. De tabel hieronder geeft een overzicht van de verschillende thema’s:

Levensfase/thema	Bereik
AI	259
Circulaire economie	284
Digitalisering	2.671
Financiële geletterdheid	439
Groei en Professionalisering	7.173
Innovatie	1.247
Internationalisering	1.946
Klimaat	247
Opvolging en overname	918
Prestart	3.316
Snelle groei	308
Start	3.315
Totaal	22.123

Binnen Perceel 2 is er eveneens een luik voor innovatie. In tegenstelling tot Perceel 4, wordt er hier in eerste instantie gewerkt via breed informeren en specifieke begeleiding, in plaats van groepsbegeleidingstrajecten. Er vallen twee Perceel 2 thema's onder innovatie: het Vlaams klimaatsbeleidsplan en de transitie energie, circulaire economie en industrie 4.0. Alle segmenten van potentiële ondernemers, vzw's met commercieel oogmerk en socio-profit instanties komen in aanmerking.

Door het VLAIO netwerk uit te breiden via een overheidsopdracht, oproepen te organiseren om de nodige partners te vinden, en deze partners vervolgens in te zetten op innovatieve thema's, wordt innovatie toegankelijker voor ondernemers. Begeleiding wordt voorzien op maat, er kunnen ervaringen uitgewisseld worden, en partners vanuit verscheidene sectoren kunnen hun kennis meegeven aan ondernemers.

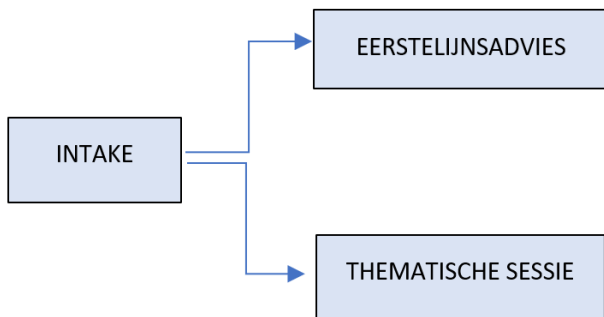
3.b.iii. Blikopener

Blikopener is een initiatief gelanceerd in 2020 waarbij Vlaamse ondernemingen en hogescholen met elkaar in contact gebracht worden voor kennisuitwisseling en eerstelijnsadvies. Hogescholen in Vlaanderen beschikken over heel wat praktische kennis en capaciteit om praktijkgericht onderzoek uit te voeren dat relevant is voor ondernemingen, social profitorganisaties, overheden en onderwijsinstellingen. Via het project 'Blikopener' ondersteunt VLAIO de verspreiding van kennis aan hogescholen en wordt de expertise van meer tweeduizend gemotiveerde onderzoekers aan de Vlaamse hogescholen ingezet om met hun opgebouwde kennis en expertise vernieuwende oplossingen en innovaties te introduceren bij ondernemingen en andere organisaties.

Blikopener werkt via acties waarbij hogescholen en ondernemingen met elkaar in contact gebracht worden. Sinds 2021 zijn er vijf verschillende soorten acties: thematische sessies, intakegesprekken, eerstelijnsadvies, doorverwijzing en ideeëverkenning. Een onderneming die kennis wil uitwisselen in het kader van Blikopener, begint met een intakegesprek. Vervolgens wordt de onderneming richting thematische sessies of eerstelijnsadvies gestuurd. Hierna kan de onderneming nog doorverwezen worden naar partners binnen het VLAIO-netwerk, of kan er aan ideeëverkenning gedaan worden. De tabel hieronder licht de inhoud van deze acties kort toe:

Titel van de indicator	Korte toelichting
Thematische sessies	Inspelend op economische en maatschappelijke thema's, inspireren, kennis delen en detecteren van generieke behoeften of uitdagingen
Intakegesprek	Vraagarticulatie
Eerstelijnsadvies	Laagdrempelig advies over praktijkgerichte kennis on the shelf (max. 4uren) – generieke kennis
Doorverwijzing	Externe doorverwijzing naar leden VLAIO-netwerk of daarbuiten
Ideeverkenning	Een expert detecteert de noden van de doelgroep en gebaseerd op deze actuele of toekomstige noden van de ondernemingen of organisaties formuleert deze expert één of meerdere mogelijke ideeën om oplossingen aan te reiken. De ideeën worden grondig afgetoetst met de doelgroep.

Onderstaande flow verduidelijkt de eerste stappen van kennisuitwisseling in het kader van Blikopener:

Deze tabel toont hoeveel prestaties concreet geleverd zijn in het jaar 2021, het meest recente jaar waarover gerapporteerd is:

Blikopener slaagt er in om de doelgroep, kmo's, te bereiken. Deze tabel geeft weer welke soorten bedrijven en social profit organisaties bereikt zijn in het jaar 2021:

bedrijven bereikt	aantal	social profit organisaties bereikt	aantal
groot > 250	476	groot > 250	224
middelgroot < 250	519	middelgroot < 250	198
klein < 50	1633	klein < 50	737
start-up & pre-start-up	222		

Blikopener heeft een aantal ambities. Het bereik van de doelgroep dient te groeien, waarbij nog meer kmo's in contact met hogescholen gezet worden. Dit wil Blikopener verwezenlijken via samenwerking met andere leden van het VLAIO Netwerk en het sensibiliseren van de doelgroep. Blikopener wil de samenwerking met VLAIO Netwerkpartners verbreden en verankeren. Het VLAIO Netwerk wordt actiever betrokken via overleg, wederzijds informeren, activiteiten samen te organiseren, nieuwe partners op te zoeken, etc. Om Blikopener beter te promoten, wordt laagdrempelige en doelgerichte marketing geïmplementeerd. In concrete termen gebeurt dit voornamelijk via een communicatietoolbox ontwikkeld door de Vlaamse Hogescholenraad. Hiermee kan er op een uniforme en makkelijk toegankelijke wijze reclame gemaakt worden voor Blikopener activiteiten.

De economische en maatschappelijke thema's die in Blikopener aan bod komen, worden afgestemd op de beleidsthema's van Vlaamse Veerkracht. In 2022 komen de Blikopenerthema's, die matchen met de speerpunten van het relanceplan Vlaamse Veerkracht, meer aan bod. De speerpunten met een match zijn: economie en samenleving verduurzamen, investeren in mensen en talenten, en het Vlaamse zorg- en welzijnssysteem versterken. Bovendien is Blikopener betrokken bij het Digital Open Science Platform. Dit is een software applicatie met modules om ideeën en projecten te managen, informatie te ontsluiten aan betrokken partners, en nieuwe kennis samen te creëren en beheren. Blikopeneractiviteiten worden ondertussen ook via dit platform beheerd.

Een totaal van €5 miljoen wordt jaarlijks voorzien voor de hogescholen voor hun participatie aan Blikopener. Hiernaast wordt er €150.000 vrijgemaakt voor het centraal beheer van het initiatief.

In 2022 werd dit budget als volgt verdeeld over de verschillende actielijnen:

13 Vlaamse Hogescholen		budget	€ 5.000.000
KPI's in 2022	streefwaarde	eenheidsprijs	totaal in 2022
<i>thematische sessies</i>	570	€ 150	€ 85.500
<i>intakegesprek</i>	3223	€ 765	€ 2.465.595
<i>eerstelijnsadvies</i>	1987	€ 900	€ 1.788.300
<i>doorverwijzingen</i>	359	€ 100	€ 35.900
<i>ideeverkenning</i>	739	€ 800	€ 591.200
		Totaal	€ 4.966.495

Blikopener verbreedt de innovatiebasis door kennis uit te wisselen tussen hogescholen en ondernemingen. Door een gerichte focus op kmo's en/of start-ups die nog niet ingebed zijn in innovatienetwerken, worden meer ondernemingen betrokken bij innovatie dan voordien. Bovendien is de kennisuitwisseling nuttig voor hogescholen: door te weten wat er leeft in de ondernemingswereld, kan praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek beter toegespitst worden op reële noden van in het veld. Innovatieve ideeën kunnen bovendien makkelijker verspreid worden

via het netwerk van hogescholen, waardoor die makkelijker opgepikt kunnen worden door andere spelers.

3.c. Hervorming bestaande instrumenten

Enkele instrumenten zijn hervormd om innovatie beter te bewerkstelligen. Door bestaande instrumenten beter te ijken, kunnen ze toegankelijker gemaakt worden voor ondernemingen.

3.c.i. Hervorming kmo-portefeuille

De kmo-portefeuille, geïnitieerd in 2009 door VLAIO, is een subsidieprogramma dat kleine en middelgrote ondernemingen ondersteunt met investeringen in opleidingen en advies. De ingewonnen adviezen en gevolgde opleidingen dienen gericht te zijn op “het verbeteren van het huidige of toekomstige bedrijfsfunctioneren van de onderneming” en betrekking te hebben op de kernprocessen van de onderneming. De kmo-portefeuille is als instrument breed en laagdrempelig ontworpen om het gebruik zo toegankelijk mogelijk te maken voor kmo's.

Ondernemingen krijgen financiële steun voor de aankoop van diensten die de kwaliteit van de onderneming kunnen verbeteren. Concreet zijn dat opleidingen en adviesdiensten zoals bijvoorbeeld het opstellen van een marketingstrategie. Kleine ondernemingen krijgen een subsidie van 30% van de kosten van de opleiding of het advies, voor middelgrote ondernemingen betreft dit 20%. Er geldt een maximum van €7.500 steun per jaar.

Geregistreerde dienstverleners spelen een belangrijke rol binnen de werking van het instrument. Kmo's kunnen bij het ontvangen van steun enkel bij deze dienstverleners diensten aankopen. De kmo-portefeuille kent een sterk geautomatiseerd aanvraagproces waarbinnen de aanvraag met name op juistheid wordt gecontroleerd en er geen diepgaande inhoudelijke controle op de aanvraag plaatsvindt. In principe worden aanvragen goedgekeurd als aan deze criteria wordt voldaan. Ook het betaalproces is grotendeels gestroomlijnd via een betalingsmodule van Sodexo. VLAIO waarborgt het proces via de ex-ante audits van dienstverleners en ex-post controles.

Jaarlijks maken duizenden bedrijven gebruik van de kmo-portefeuille. In 2019, voorafgaand aan de COVID-19 pandemie, maakten 66.892 kmo's gebruik van het instrument. In de daaropvolgende jaren daalde het gebruik als gevolg van de pandemie, maar tussen 2020 en 2022 steeg het aantal bedrijven van 54.513 naar 56.929 per jaar. De overgrote meerderheid van de verstrekte steun wordt besteed aan het inkopen van opleidingen. Gemiddeld maakt een kmo 5 tot 6 keer per jaar gebruik van kmo-subsidies, waarbij de gemiddelde opleidingssubsidie €1.470 bedraagt en de gemiddelde adviessubsidie €2.410.

In de loop van 2022 werd de kmo-portefeuille hervormd. Het toepassingsgebied van de wordt beperkt tot een aantal thema's. Ondernemingen kunnen alleen nog voor opleidingen en adviezen binnen minstens één van deze thema's steun krijgen via de kmo-portefeuille.

Volgende thema's worden voorzien:

- Bedrijfsstrategie: het bepalen van de koers en structuur van een onderneming om haar strategische bedrijfsdoelstellingen te bereiken;
- Beroepsspecifieke competenties: de theoretische of praktische kennis en vaardigheden die in een bepaald vaktechnisch gebied nodig zijn om de kerntaken van een functie of beroep uit te oefenen;

- Digitalisering: het gebruik van digitale technologieën, innovaties en data die leiden tot nieuwe activiteiten of wijzigingen in bestaande activiteiten op het vlak van hardware, software, onlinetoepassingen en cybersecurity;
- Duurzaamheid: een economisch systeem dat leidt tot een efficiënter gebruik van grondstoffen, onderdelen en producten met respect voor milieu en maatschappij;
- Financiële geletterdheid: financiële en boekhoudkundige kennis die nodig is om een onderneming succesvol te beheren;
- Innovatie: het invoeren van nieuwe technieken of inzichten als antwoord op een specifieke technologische kennisvraag over een product, proces of dienst;
- Internationalisering: het beleid om het internationaal ondernemen van Vlaamse ondernemingen te stimuleren, te ondersteunen en te bevorderen;
- Personeelsmanagement: het personeelsbeleid van een onderneming om een doelmatige en functionerende arbeidsorganisatie te verwezenlijken, gericht op de algemene werking van een kmo, en met betrekking tot minstens één van deze topics:
 - arbeidsorganisatie en bedrijfsprocessen;
 - competentiebeleid;
 - diversiteit- en non-discriminatiebeleid;
 - evaluatie- en functioneringsbeleid;
 - personeelsplanning;
 - sociale wetgeving.

Deze sterkere thematische inzet moet vanaf begin 2023 van de kmo-portefeuille een instrument maken dat gericht ingezet kan worden op een aantal belangrijke beleidsprioriteiten zoals het aanzetten van kleine ondernemingen tot innovatie en kennisversterking. In de voorbije jaren werden reeds jaarlijks een 200-tal ondernemingen bereikt met de dienst **advies, thema innovatie** van de kmo-portefeuille :

2020

- Aantal projecten : 271
- Totale steun : 639.218,61
- Unieke ondernemingen : 235

2021

- Aantal projecten : 222
- Totale steun : 555.936,71
- Unieke ondernemingen : 191

2022

- Aantal projecten : 194
- Totale steun : 544.736,39
- Unieke ondernemingen : 178

3.c.ii. Hervorming kmo-groeisubsidie

De kmo-groeisubsidie is een VLAIO initiatief waarbij een onderneming tot €50.000 subsidie kan bekomen. De €50.000 subsidie wordt in twee delen gesplitst: tot €25.000 voor strategisch advies van een externe dienstverlener, en/of tot €25.000 voor de bruto loonkost van de aanwerving van een strategisch profiel. Om de subsidie te bekomen, moet de beoogde strategische doelstellingen onder één van vier thema's vallen. De thema's in kwestie zijn "digitalisering", "internationalisering", "duurzaam en circulair ondernemen" en "innovatie". De kmo-groeisubsidie werkt via competitieve oproepen die door VLAIO georganiseerd worden..

Sinds 1 januari 2021 is de kmo-groeisubsidie bijgestuurd. Deze bijsturing diende om de steun gericht in te zetten. Het indiensysteem is hierbij veranderd, van een systeem waarbij heel het jaar lang ingediend kan worden, naar 3 thematische oproepen per jaar, waarbij twee tot vier van de vier relevante thema's in aanmerking komen. De aanpassingen zijn gebeurd in tandem met het Vlaams relanceplan, wat op zijn beurt kadert in het Belgisch Nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht (NPHV) en de Europese herstel- en veerkrachtfaciliteit.

In concrete termen betekent dit een uitbreiding van het oorspronkelijke systeem. Van de vier thema's die hierboven staan, waren slechts twee aanwezig in de kmo-groeisubsidie voor de hervorming: "internationalisering" en "innovatie". Sinds de hervorming zijn de twee andere, namelijk "duurzaam en circulair ondernemen" en "digitalisering", er ook bijgekomen. Dit is gepaard gegaan met een wijziging in hoe de kmo-groeisubsidie benaderd wordt: daar waar vroeger de focus lag op bedrijfseconomische groei, is die uitgebreid om ook bedrijfsinterne hervormingen te omvatten. Naast deze thematische aanpassingen, zijn ook een aantal technische zaken gewijzigd om de subsidie meer doeltreffend te werk te laten gaan.

Voor de kmo-groeisubsidie wordt een budget voorzien van €5 miljoen per oproep. Iedere deelnemende onderneming kan één subsidie per 36 maanden ontvangen. Er is een minimumdrempel van €20.000 per individueel advies. Tenslotte is het met de hervormde maatregel niet meer mogelijk om een eerder goedgekeurde subsidieaanvraag uit te breiden met een bijkomend advies of aanwerving.

De hervorming van de kmo-groeisubsidie zet meer ondernemingen aan tot innoveren door het inkopen van kennis of het aantrekken van kennisprofielen te subsidiëren. De kost voor het inwinnen van advies en/of experts inhuren kan hoog oplopen, zeker voor kleinere bedrijven, maar de kennis die er uit komt kan een groot verschil maken of een bepaalde innovatie of initiatief succesvol is. Door deze subsidie aan te bieden, komt de overheid deze bedrijven tegemoet.

In 2022 werden 300 dossiers gesteund voor een totaalbedrag van € 9.900.575,00. Aangezien een onderneming maar 1 keer per 36 maanden een kmo-groeisubsidie kan verkrijgen, staan de 300 projecten voor **300 unieke gesteunde ondernemingen**. 85% van de gesteunde bedrijven zijn kleine ondernemingen. Ruim de helft van de toegekende steun gaat naar groeitrajecten in het kader van internationalisering.

Thema	Ondernemingsgrootte	Aantal unieke gesteunde ondernemingen	Totaal toegekende steun
<i>Digitalisering</i>	KO	48	€ 1.493.592,00
	MO	15	€ 480.370,00
	TOTAAL	63	€ 1.973.962,00
<i>Duurzaam & circulair ondernemen</i>	KO	8	€ 272.870,00
	MO	9	€ 281.360,00
	TOTAAL	17	€ 554.230,00
<i>Innovatie</i>	KO	69	€ 2.231.801,00
	MO	3	€ 75.000,00
	TOTAAL	72	€ 2.306.801,00
<i>Internationalisering</i>	KO	132	€ 4.474.775,00
	MO	16	€ 590.807,00
	TOTAAL	148	€ 5.065.582,00
TOTAAL	KO	257	€ 8.473.038,00
	MO	43	€ 1.427.537,00
	TOTAAL	300	€ 9.900.575,00

3.c.iii. Aanpassingen O&O-bedrijfssteun

Eén van de veranderingen die VLAIO heeft doorgevoerd aan bedrijfssteun voor onderzoek en ontwikkeling is het aanpassen van de scoreroosters die gebruikt worden voor de selectie van projecten. VLAIO gebruikt deze scoreroosters om te bepalen welke onderzoeks- of ontwikkelingsprojecten financiële ondersteuning krijgen. De kwaliteit en de mogelijke impact van projectvoorstellen worden aan de hand van de scoreroosters gemeten. Ook de mate van additionaliteit van de steun wordt geanalyseerd.

Hoewel de scoreroosters hun nut vervulden, was er nood aan hervorming en verbetering. De oude scoreroosters gebruikten een systeem waarbij 5 criteria werden gebruikt, waarbij ieder criterium een beoordeling “steunbaar” of “niet-steunbaar” kreeg. Dit liet te weinig differentiatie toe, en liet toe dat projecten die minder goed beoordeeld werden alsnog even snel ondersteuning krijgen als projecten die veel enthousiasme opwekten. De beperkte differentiatie maakte het eveneens moeilijk om wachtlijsten op te stellen. Projecten met meerdere minpunten werden vaak gesteund, weliswaar doorgaans met één of meerdere voorwaarden, op hetzelfde moment als projecten met weinig minpunten. De mogelijke maatschappelijke impact van een project werd ook onvoldoende in de schijnwerpers gezet. Bijgevolg is een hervorming van de O&O-scoreroosters doorgevoerd.

Begin 2021 zijn werkgroepen de hervorming van O&O scoreroosters beginnen bespreken. Hoewel het bestaande systeem efficiënt en niet te complex was, werd er gezocht naar een manier om meer nuancering door te voeren. Eveneens werd er gezocht naar een manier om wachtlijsten toe te laten, wat vooral in jaren met beperkte middelen een verschil zou kunnen maken.

De werkgroepen zijn op zoek gegaan naar scoreroosters die de evoluerende noden van de VLAIO-projectwerking konden invullen. Ze hadden als doel om een rooster te vinden dat de hierboven vermelde problemen aan zou pakken, en tegelijkertijd toegankelijk en accuraat bleef. De werkgroepen hebben drie basisprincipes naar voor geschoven. Ten eerste zijn de scoreroosters universeel: er wordt geen apart rooster opgesteld voor een onderzoeks- of ontwikkelingsproject, of voor grote ondernemingen en kmo's. De criteria zelf zouden echter wel toelaten om onderscheid

te maken in de aard van een projectvoorstel. Ten tweede dienen projecten gescoord te worden op basis van het ingediende voorstel; d.w.z. voor er ingrepen uitgevoerd worden door VLAIO adviseurs. Ten derde worden de scoreroosters gebaseerd op de criteria in de O&O besluiten, en aangevuld met de kennis verworven door ervaringen uit het verleden.

Vanuit deze principes zijn concrete voorstellen gekomen. De criteria worden opgedeeld in drie assen: kwaliteit van de projectuitvoering (6 criteria), impact (7 criteria) en additionaliteit van de steun (1 criterium). Kwaliteit- en impactcriteria kunnen één van vier scores krijgen: kritisch (=uitsluiting), minder gewaardeerd (= -1), neutraal (= 0) of meer gewaardeerd (= +1). Additionaliteit van de steun krijgt een “go” of een “no-go”. Deze scores worden dan opgeteld, en dan wordt het project op één van drie manieren geklasseerd: het krijgt onmiddellijke steun, het wordt op de wachtlijst geplaatst, of het wordt als niet-steunbaar beschouwd. Niet-steunbaarheid gebeurt bij een kritische of no-go score, of als de opgetelde totaalscore te laag is.

Deze voorstellen zijn getoetst in een droogzwemoefening, waarbij reeds beoordeelde projecten het proces opnieuw doorliepen aan de hand van de nieuwe scoreroosters. Het resultaat hiervan is dat positief en negatief beoordeelde projecten nog steeds op dezelfde plaats vielen als voordien, maar dat differentiering en nuancering aanzienlijk makkelijker werd. Bijgevolg kon men vaststellen dat dit doel alvast vervuld werd door de hervorming.

De criteria werden ook beoordeeld in deze droogzwemoefening, en voorstellen tot aanpassing werden aanvaard. Veel van de criteria zoals voorgesteld door de werkgroepen zijn aangenomen, of licht veranderd. Een aantal zijn aangevuld geweest of zijn gereorganiseerd. Er werd eveneens gezocht naar een manier om een heldere cut-off te voorzien om te bepalen of een project onmiddellijk steun zou krijgen of op de wachtlijst geplaatst zou worden.

Maatschappelijke effecten krijgen sinds begin 2022 een grotere rol in de beoordeling van de steunbaarheid van O&O-projecten. Projecten met een duidelijke maatschappelijke meerwaarde krijgen bonuspunten, wat kan compenseren voor een slechtere score op een ander criterium. Hierdoor stijgt de steunkans van projecten met een maatschappelijke waarde. Dit verbreedt op zijn beurt de innovatiebasis, door maatschappelijk relevante veranderingen meer toegespitst op te nemen in de VLAIO projectwerking.

4. Evolutie bereik go's en kmo's

De voorbije jaren werden een groot aantal inspanningen gedaan om bedrijfssteun voor innovatie toegankelijk te maken voor kleinere, niet O&O-intensieve ondernemingen. Deze inspanningen ziet men ook duidelijk terug in de verhouding tussen het aantal kleine en middelgrote ondernemingen die gebruik maken van VLAIO-steun en het aantal grote ondernemingen dat gebruik maakt van deze steun.

Go's:

Jaar	Hoeveelheid Projecten	Steunbedrag	Gemiddeld steunbedrag per project
2019	330	€ 132.721.765,45	€402.187,17
2020	329	€ 114.578.098,00	€348.261,70
2021	298	€ 147.455.580,00	€494.817,38
2022	242	€ 108.672.320,37	€449.059,18

Kmo's:

Jaar	Hoeveelheid Projecten	Steunbedrag	Gemiddeld steunbedrag per project
2019	549	€ 147.864.599,03	€269.334,42
2020	652	€ 177.231.257,00	€271.827,08
2021	579	€ 150.273.844,00	€259.540,32
2022	457	€ 110.802.853,79	€242.457,01

Verhouding kmo's en go's:

Jaar	%Projecten GO	%Projecten KMO	%Steun GO	%Steun KMO
2019	37,54%	62,46%	47,30%	52,70%
2020	33,53%	66,47%	39,26%	60,74%
2021	33,98%	66,02%	49,53%	50,47%
2022	34,62%	65,38%	49,51%	50,49%

Uit deze cijfers kan men opmerken dat steun voor kmo's consistent groter is dan voor go's, zowel in hoeveelheid projecten als in totale hoeveelheid steunbedrag. Een grote onderneming ontvangt gemiddeld een hoger steunbedrag dan een kmo, maar dit valt te verklaren door de verhoogde capaciteit om grote projecten te lanceren langs de kant van go's. In de verhoudingen valt eveneens op dat kmo's consistent meer projecten en meer steun ontvangen dan go's.

Dat kmo's in absolute en relatieve getallen nog steeds op kop staan, geeft weer dat innovatiesteun niet alleen grote innovatie-intensieve bedrijven bereikt, maar ook een groot aantal kleinere ondernemingen. Kmo's vinden duidelijk hun weg naar subsidiekanalen, en slagen er in de ondersteuning te vinden die ze nodig hebben. Hoewel de hoeveelheid projecten en ondersteuning kunnen schommelen van jaar tot jaar, blijven de cijfers consistent hoog en reflecteren ze een grote interesse in innovatiesteun.